

(Економист)

Кључни састојак на ком почива успешно друштво је поверење. Један од најиндикативнијих економских показатеља у европској пракси је пословно очекивање привредника, песимизам пословних људи често бива погубнији по економски раст од објективних фундамената. Оптимизам или песимизам зависе пре свега баш од поверења, у овом случају у квалитет економске политике владе и солидност социјалног дијалога.

Од поверења на пример зависи и одрживост јавног дуга. Разлике у приносима које су државе приморане да понуде на своје трезорске записе (спреадс) готово су непостојеће између Немачке и Француске. Иако је немачка привреда супериорнија у свим аспектима, овај једнак третман државних обвезница постоји само захваљујући поверењу кредитора у француску државу. Са друге стране, финансијски систем Шпаније и Португалије је угрожен шпекулацијама на тржишту, мотивисаним искључиво неповерењем инвеститора у апсолутну спремност ЕУ да брани евро. У нашем случају, неповерење инвеститора у јавне финансије Србије и квалитет управљања јавним дугом спречава нас да изађемо на међународно тржиште капитала, као и да пласирамо све емитоване државне обвезнице на домаћем тржишту.

Треба имати на уму да је институт реконструкције владе продукт француске политичке праксе, где се она по правилу обавља на крају треће године петогодишњег мандата председника државе. Том приликом председник именује новог премијера и у договору са парламентарном већином одређује министре реконструисане владе.

У Србији неповерење, овај пут у усклађеност монетарне и фискалне политике, подрива и вредност динара, упркос томе што су све друге државе које су приступале ЕУ

бележиле реалну апресијацију своје валуте. Чак ни најављена докапитализација банака, као ни продаја Телекома, не могу да контрирају неповерење грађана у своју валуту. Као врх ове црне пирамиде, мањак поверења најбруталније се осликава у политичком животу, али чаробни лек за то у овом моменту не би била реконструкција Владе. Зашто?

Прво, треба имати на уму да је институт реконструкције владе продукт француске политичке праксе, где се она по правилу обавља на крају треће године петогодишњег мандата председника државе. Том приликом председник именује новог премијера и у договору са парламентарном већином одређује министре реконструисане владе. Србија за разлику од Француске има парламентарни, а не председнички систем, док изборни циклус траје четири, а не пет година. У трећој години рада Владе, уколико постоји потреба за великим резевима, примеренија мера српској пракси била би расписивање избора од реконструкциј Владе.

Друго, супротно увреженом схватању, реконструкција владе не представља меру у циљу реформе јавног сектора. Мањи број министара не повлачи аутоматски смањивање бирократије, броја државних службеника и функционера. Права реформа јавног сектора подразумева реалокацију ресурса у администрацији, повећање продуктивности по чиновнику, коопоративизацију јавних предузећа и унапређење квалитета јавних служби. Реконструкција владе би дакле била само козметичка мера, која би привремено скренула пажњу са суштинских реформских задатака.

Треће, реконструкција владе не би олакшала координацију између министара и допринела већој кохезији државне политике, како се то у последње време говори. Закон о Влади и Закон о министарствима дају готово симболичну улогу премијеру и потпредседницима владе, тако да смањење броја министара не би само по себи изменило систем “феудализације” у извршној грани власти. Конфузија у спровођењу политика пре свега почива на концептуалној равни, односно на непостојању јасног програма, као и недоследности у спровођењу оног минимума који је једва договорен у вези са државном политиком.

Конфузија у спровођењу политика пре свега почива на концептуалној равни, односно на непостојању јасног програма, као и недоследности у спровођењу оног минимума који је једва договорен у вези са државном политиком.

Вратимо се на кључно питање поверења. Из свих горе поменутих разлога, реконструкција владе не би значајније утицала на повећење кредибилитета и поверења у извршну власт, иако би то требало да јој буде примарни задатак. Поверење се заслужује на много тежи и озбиљнији начин: визионарским програмом и доследним радом. Уколико до реконструкције ипак дође, било би неопходно да се изабере нови премијер, да он буде из највеће странке у владајућој коалицији и да, у име поменутог поверења, министри са највећим кредибилитетом и подршком грађана чине окосницу реконструисане владе.